

ISKUSTVA IZ RATA U KOREJI

JOŠ NEŠTO O POUKAMA IZ RATA U KOREJI

U jednom od vodećih francuskih vojnih časopisa, u martu i aprilu 1953, major Mišle je razmatrao iskustva iz rata u Koreji i tom prilikom istakao da su se operacije na tome ratištu naročito odlikovale:

— neravnim zemljištem, gde jedine komunikacije (upotrebljive za motorna vozila) predstavljaju putevi po dolinama, dok se prolazima i stazama po grebenima mogu koristiti samo pešadijske kolone;

— fanatičnim neprijateljem, sa dobrim starešinskim kadrom, koji ima skoro neograničene mogućnosti da popunjava svoje gubitke u ljudstvu i da mobilije pomoćnu radnu snagu, ali koji je slabiji u artiljeriji, tenkovima i vazduhoplovstvu.

Neprekidni front. — Krajem 1950 godine pisao je neki oficir u jednom velikom večernjem listu da je rat u Koreji potvrdio zastarelost pojma o neprekidnom frontu. Međutim, samo nekoliko nedelja docnije protezao se neprekidni front od Žutog do Japanskog Mora, po jednoj liniji koja nije bila osetno menjana posle toga više od dve godine i koja je čak nedavno služila kao osnova za povlačenje demarkacione linije prilikom pregovora o primirju u Koreji. Major Mišle objašnjava razloge ove pojave.

U početku rata Amerikanci i njihovi saveznici ograničavali su se samo na zaprečavanje puteva po dolinama, posedeajući dominantne položaje u njihovoj neposrednoj blizini. Oni su propustili da zapreče i brane prolaze na nešto većoj visini po planinama, kao i staze po grebenima. Protivnik je iskoristio ove prolaze i staze da bi zaobišao i izolirao zapreke na glavnim putevima po dolinama. Kinezi i Severnokorejci su imali, pre svega, mogućnosti da podrobno izvide celokupni raspored snaga Ujedinjene komande, da razapnu zasede i postave »vatrene prepreke« na njihovim pravcima za snabdevanje, da pripreme napad na komandna mesta i slabo čuvane vozne parkove, kao i da se povežu sa gerilcima. Zbog toga su Amerikanci, uprkos nepoželjnosti »položaja na grebenu«, morali, hteli ne hteli, da se priviknu na njih. Ujedno su se odlučili da u cilju smanjenja gubitaka pretrčavaju svaku, pa i najmanju, dolinu koju je neprijatelj svojim budnim osmatranjem i jakom vatrom činio skoro neprolaznom za pešadijske kolone, patrole i pojedince.

Nema nikakvog razloga da i u Evropi isti faktori ne izazovu slične postupke, s tom razlikom što će broj tenkoprolaznih pravaca biti neuporedivo veći nego u Koreji i što će se protivpešadijski zastor osmatranja i vatre morati udvostručiti PT zastorom gde god to teren bude zahtevao. Prilikom mnogih povlačenja u toku Drugog svetskog rata, snage obeju zaraćenih strana mogle su da razrede svoj front i svedu ga samo na jedan zastor osmatranja.

Isto tako, oni koji su učestvovali u operacijama gonjenja sa velikom nadmoćnošću u oklopnim jedinicama i vazduhoplovstvu, mogli su da prihvate privremeni rizik sa nezaštićenim bokovima svojih kolona za gonjenje. Mali su izgledi da bi u početku jednog eventualnog rata u Evropi naišli na slične slučajeve. Neprekidni front pojaviće se ponovo ne kao posupak zastarele taktike, stvar »sentimentalne naklonosti« od strane vojnika koji nisu dovoljno razmišljali o događajima iz maja 1940 godine, već kao nužda koju je još od 1914 nametnula snaga i pokretljivost oružja savremenog rata. Pukovnik Šampo podvlači da bi izvesni stratezi, umesto što se upuštaju u razne iluzije, učinili bolje da usmere svoje diskusije na rešenje problema o što ekonomičnijem načinu držanja fronta.

Snaga odbrane. — Kako su Amerikanci rešili u Koreji problem ekonomične odbrane fronta? Rešili su ga na klasičan način koji su sproveli njihovi

komandanti, naročito general Ridžvej, a kojim je povraćen puni značaj *vatrene moći*. Napadač je vršio podilaženje otkriven i izložen svima projektilima, počev od kuršuma, parčadi granata itd. Trebalo je da mu se suprotstavi što dublja i što gušća vatrena zavesa, koju bi stvorili kako pešadija i artiljerija, tako i vazduhoplovstvo i pogodno postavljena oklopna sredstva. Takvi vatreni baraži ne zahtevaju neku naročito brojnu snagu, čak ni mnogo mitraljeza i topova, već samo dosta municije, dobro osmatranje i otvaranje vatre u pravi čas. Razumljivo je da ti baraži zahtevaju takođe i dobro izabrane položaje. Položaji izabrani na zemljištu koje dominira nad kakvom širokom i otkrivenom dolinom, koju usto preseca duboka reka, predstavljaju skoro ideal. Bilo bi skoro izlišno spominjati da bi poljska fortifikacija znatno pojačala njihovu vrednost da jednog trenutka Amerikanci nisu, izgleda, zaboravili na nju. Posle ponovnog davanja značaja vatri, primena *skrivenene poljske fortifikacije* predstavlja najvažnije taktičko iskustvo iz korejskih operacija.

U pogledu Evrope bilo bi zgodno vratiti se na neke od ovih pouka iz Koreje. Ako bi se proučavanju problema odbrane prišlo sa željom da se stvari procenjuju na osnovu zdravog rasuđivanja, da se za diskusiju ne uzimaju elementi koji se skoro redovno pojavljuju u svima standardnim proračunima, već probojnost zrna, praktična brzina gađanja, oštrina čovečijeg vida, osetljivost njegove kože i granice naprezanja njegovog nervnog sistema, tada bi se povratio značaj izvesnih zdravih pojmova koji se ponekad, izgleda, gube iz vida, kao što su:

— poverenje u vatrene baraže, koje treba organizovati ispred položaja koji se brani, a ne pozadi;

— priznanje da dubina odbranbenog rasporeda, posmatrana sama za sebe, nema velikog značaja i da je ona opravdana u granicama koje dozvoljavaju da se napadač što duže vremena zadrži pod najubistvenijom vatrom svih vatrene oruđa;

— poverenje u »dobre položaje«, koje mnogi od vojnih pisaca ne mogu da spomenu bez izvesnog ironičnog prizvuka otkako su 1870 godine generali taj izraz zloupotrebili;

— težnja ka što efikasnijoj primeni objekata poljske fortifikacije, koji su laki za izradu, maskiranje i prenos; taktička upotreba oklopnih sredstava na »vatrene položajima«, koja ostaju skrivena do momenta upotrebe; korišćenje prenosnih turela ili »čeličnih rakova« koje su Nemci tako mnogo koristili pri kraju rata; orijentacija naučno-istraživačkog rada ka usavršavanju telekomandi za automatska oružja i PT bacače plamena, itd.

Vazduhoplovstvo, ključ pobeđe. — Očigledno je da se posle ratova koji se uspešno završe ispituju uzroci neuspeha neprijateljske odbrane. Bilo kakve da su vrednosti odbranbenih frontova, savremena tehnika mora omogućiti da ubrzo nad njima trijumfuju proboj ili okruženja. Iz razloga uglavnom političkih, Amerikanci odustaju zasada od toga da prikažu kakav bi bio otprilike njihov postupak u slučaju eventualnog trećeg rata.

Na kraju članka, pisac, pukovnik Šampo, dolazi do sledećeg zaključka:

Vrlo je verovatno da bi Amerikanci, kao i 1944, pribegli dugotrajnom tučenju neprijatelja teškom artiljerijom, »pokretnim baražima«, bombama velikog kalibra i neprekidnom uznemiravanju pozadine taktičkom avijacijom, dok bi strategijska avijacija bez prestanka bombardovala neprijateljske zone snabdevanja i proizvodnje. Konačno, ogromna nadmoćnost u avijaciji bila bi apsolutan uslov njihovog uspeha. Oni bi rizikovali da ga dobiju posle duela sa neprijateljskom avijacijom, u kome bi se suprotstavile jedna drugoj vazdušne snage skoro dve polovine sveta.

To bi, besumnje, bio ishod poziciskog rata na Evropskom frontu. I pored očiglednih neuspeha američkog taktičkog vazduhoplovstva na Korejskom frontu, — njegove relativne nemoći da zadrži T-34 i da spreči snabdevanje hranom, koje je izvedeno noću i na ljudskim leđima, bezuspešnog dejstva njegovih lakih bombi i raketa protiv bunkera, želje ispoljene kod pešaka da se pre odreknu njegove taktičke podrške nego da se liše za desetak minuta artiljerijske pomoći, — ne treba zaboraviti da u totalnom ratu nadmoćnije vazduhoplovstvo odlučuje pobeđu, i da je glavna uloga kopnenih i pomorskih snaga da dobiju u vremenu i prostoru koji su potrebni za njegov potpuni razvoj.

(*Revue militaire d'information*, 10—25 avgust 1953)